

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 202 / ΙΙΙ / 2002

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε την 7η Δεκεμβρίου 2001, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Τζουγανάτος

Μέλη: Βασίλειος Κολοβός, κωλυομένου του τακτικού κ Ηλία Βλάσση

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης

Παναγιώτης Μαντζουράνης

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού κ. Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου

Χαρίσιος Ταγαράς και

Νικόλαος Βέττας.

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυομένης της τακτικής κας Αλεξάνδρας- Μαρίας Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν **ο προληπτικός έλεγχος της από 24.10.2001 γνωστοποιηθείσας, βάσει του άρθρου 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, μετατροπής του ελέγχου της εταιρείας ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. στην εταιρεία ABC FACTORS ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Α.Ε. από κοινό σε αποκλειστικό.**

Στη συνεδρίαση παρέστησαν : α) η εταιρία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της κ. Θεοφάνη Σαζώνη και β) η εταιρία ABC FACTORS ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Α.Ε., δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της κ. Αθανασίου Τσεβά.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της και πρότεινε τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην σχετική αγορά την οποία αυτή αφορά. Στην συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι των εταιριών, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, έδωσαν διευκρινίσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσαν, οι ενδιαφερόμενες εταιρίες κατά την συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός []).

I. Με το από 24/10/01 (αρ.πρωτ.3025) έγγραφό τους, οι εταιρείες ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (εφεξής ALPHA, η αγοράστρια), ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ (εφεξής ΚΥΠΡΟΥ, η πωλήτρια) και ABC FACTORS Α.Ε. (εφεξής ABC, η εξαγοραζόμενη), γνωστοποίησαν, σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, το από 17.10.2001 Προσύμφωνο Αγοραπωλησίας Μετοχών, βάσει του οποίου η ALPHA θα αποκτήσει από την ΚΥΠΡΟΥ το 50% του μετοχικού κεφαλαίου (μ.κ.) και τον αποκλειστικό έλεγχο της ABC, επί της οποίας ασκεί σήμερα έλεγχο από κοινού με την πωλήτρια εταιρεία.

Στο ως άνω προσύμφωνο, αναφέρεται ότι οι συμβαλλόμενες εταιρείες, ενεργούν στο πλαίσιο του από 21.11.1994, μεταξύ τους, ιδιωτικού συμφωνητικού, και επανεξετάζουν τη κεφαλαιουχική τους συμμετοχή στην ABC με δεδομένο το γεγονός ότι οι δύο όμιλοι (ALPHA και ΚΥΠΡΟΥ) έχουν τώρα ως πολιτική τους τη διεξαγωγή εργασιών factoring μέσω πλήρως εξαρτημένων θυγατρικών εταιρειών.

Η οριστική σύμβαση θα υπογραφεί εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία λήψεως των κατά νόμο προβλεπομένων αδειών και εγκρίσεων των αρμοδίων αρχών.

Στο προσύμφωνο δεν περιλαμβάνονται δευτερεύοντες περιορισμοί.

II. Η ALPHA εδρεύει στην Αθήνα, είναι εισηγμένη στο Χ.Α.Α και δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα των τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών. Πλην της κατά 50% συμμετοχής της στην ABC, η ALPHA ελέγχει από το 1999 με ποσοστό 100% και την εταιρεία FACT HELLAS Α.Ε., η οποία δραστηριοποιείται στο χώρο της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), όπως και η εξαγοραζόμενη εταιρεία ABC. Η διαχείριση των απαιτήσεων της FACT HELLAS Α.Ε., από την είσοδό της στον όμιλο της ALPHA και μέχρι σήμερα, γίνεται από την ABC. Επίσης, η FACT HELLAS Α.Ε. δεν έχει αξιόλογο κύκλο εργασιών και φαίνεται ότι βρίσκεται σε στάδιο εκκαθαρίσεως, δηλαδή εισπράξεως των εκκρεμών απαιτήσεών της.

Η ΚΥΠΡΟΥ εδρεύει στην Λευκωσία Κύπρου και έχει ως αντικείμενο τη διεξαγωγή όλων των τραπεζικών και λοιπών εργασιών που επιτρέπονται από την οικεία νομοθεσία. Στον όμιλο της τράπεζας ΚΥΠΡΟΥ ανήκει και η εταιρεία ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΦΑΚΤΟΡΣ ΛΤΔ, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα του factoring αποκλειστικά στην Κύπρο. Η δε τράπεζα ΚΥΠΡΟΥ, μετά την πώληση των μετοχών της ABC, θα προχωρήσει, κατά δήλωσή της, στην παροχή υπηρεσιών factoring και στην Ελλάδα, είτε με τη σύσταση εξειδικευμένης υπηρεσίας στο κεντρικό κατάστημα που διατηρεί στη χώρα, είτε μέσω θυγατρικής εταιρείας.

Η ABC FACTORS Α.Ε. εδρεύει στην Αθήνα και δραστηριοποιείται στην πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring). Αποτελεί πρωτοπόρο και ηγέτιδα εταιρεία στον χώρο του factoring στην Ελλάδα. Η εταιρεία παρέχει η ίδια, απευθείας στους πελάτες της, τις υπηρεσίες της και είναι μέλος του διεθνούς συνδέσμου εταιρειών factoring, Factors Chain International (FCI), ο οποίος έχει έδρα το Άμστερνταμ και εξυπηρετεί διακρατικές δραστηριότητες factoring. Η ABC δεν διαθέτει θυγατρικές εταιρείες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της γνωστοποίησης, ο κύκλος εργασιών της ABC, όπως αυτός ορίζεται στα άρθρα 4β και 4στ του ν.703/77, όπως ισχύει, το 2000 ανήλθε στην εθνική αγορά σε ποσό άνω των 15 εκ. ΕΥΡΩ.

III. Ο θεσμός της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) διέπεται από το ν.1905/1990, όπως ισχύει. Ως πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) χαρακτηρίζεται, από την προαναφερθείσα νομοθεσία, η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα (με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής), η εξουσιοδότηση για την είσπραξη απαιτήσεων, η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων αυτού κατά των πελατών του, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση

των απαιτήσεων, η διαχείρισή τους, και τέλος η ολική ή μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή. (Βλ. σχετικά και Απόφ. ΕΑ αριθμ. 90/Π/1999, «*ΙΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. – FACT HELLAS Α.Ε.*»)

Η σχετική αγορά των προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, της τιμής τους και της σκοπούμενης χρήσης τους. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Στην υπό κρίση συγκέντρωση ως σχετική αγορά προϊόντος ορίζεται, η αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η εξαγοραζόμενη εταιρεία ABC, δηλαδή η αγορά της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring). Ως σχετική γεωγραφική αγορά λαμβάνεται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

IV. Η αγορά factoring στην Ελλάδα βρίσκεται σε διαρκή άνοδο. Το συνολικό μέγεθος της αγοράς υπολογίζεται ότι ανήλθε σε 123,74 δις δρχ., 235,94 δις δρχ. και 411,97 δις δρχ. κατά τα έτη 1998, 1999 και 2000. Η ABC κατατάσσεται πρώτη στην αγορά, με μερίδιο περίπου [...] % και μεγάλη διαφορά από την αμέσως επόμενη εταιρεία, η οποία δεν φαίνεται να ξεπερνά το 15% της αγοράς. Το μερίδιο όμως της ABC βαίνει μειούμενο ([...] % το 1998, [...] % το 1999 και [...] % το 2000), αν και φαίνεται να έχει απορροφήσει και το μερίδιο της FACT HELLAS, ενώ αυξάνονται τα μερίδια άλλων εταιρειών στον κλάδο και παρουσιάζονται και νέες είσοδοι εταιρειών ή πιστωτικών ιδρυμάτων που αποφασίζουν να δραστηριοποιηθούν στον χώρο.

V. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 εδαφ. β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται και όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων. Ο έλεγχος που αποκτάται μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Και στις δύο περιπτώσεις ο έλεγχος ορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση δικαιώματα, συμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλα μέσα. Η απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου περιλαμβάνει και τη μετατροπή κοινού ελέγχου σε αποκλειστικό. Η μετατροπή αυτή θεωρείται ότι αποτελεί συγκέντρωση επιχειρήσεων, επειδή η αποκλειστικά ασκούμενη αποφασιστική επιρροή διαφέρει ουσιωδώς από την ασκούμενη από κοινού με άλλους, δεδομένου ότι η τελευταία οφείλει να λάβει υπόψη τα ενδεχομένως διαφορετικά συμφέροντα του άλλου ενδιαφερόμενου μέρους ή των άλλων ενδιαφερομένων μερών.

Συνεπώς, με την από 17.10.2001 συμφωνηθείσα απόκτηση από την τράπεζα ALPHA, η οποία κατέχει ήδη το 50% του μ.κ. της ABC, του υπολοίπου 50% της τελευταίας, που κατέχει σήμερα η τράπεζα ΚΥΠΡΟΥ, μετατρέπεται ο έλεγχος της πρώτης επί της δεύτερης των εταιρειών από κοινό σε αποκλειστικό. Η δε γνωστοποιηθείσα πράξη μετατροπής του ελέγχου της εταιρείας ABC συνιστά συγκέντρωση emπίπτουσα στις διατάξεις του άρ. 4επ. του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η κρίνόμενη συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προληπτικό έλεγχο δεδομένου ότι πληρούνται και οι δύο προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος ν.703/77 όπως ισχύει, αφού α) οι κύκλοι εργασιών των εταιρειών ALPHA και ABC, το έτος 2000, στην εθνική αγορά, ανήλθαν [σε ποσό άνω των 2 δις] ΕΥΡΩ και [σε ποσό άνω των 15 εκ.] ΕΥΡΩ αντίστοιχα και συνολικά [σε ποσό άνω των 2,5 δις] ΕΥΡΩ και β) το μερίδιο αγοράς που θα κατέχει ο όμιλος της ALPHA μετά τη συγκέντρωση θα υπερβαίνει κατά πολύ το προβλεπόμενο από το νόμο όριο του 35% (βλ. ανωτέρω ABC 67% περίπου).

Συνεπώς η αποκτώσα τον αποκλειστικό έλεγχο επιχείρηση είχε υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης. Η γνωστοποίηση έγινε εντός της 10ημέρου προθεσμίας που θέτει ο νόμος (στις 17/10/01 υπογράφηκε το σχετικό προσύμφωνο και στις 24/10/01 γνωστοποιήθηκε).

Σύμφωνα με το άρθρο 4γ παρ. 1 του ν.703/77, όπως ισχύει, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

Με βάση τα όσα αναπτύχθηκαν παραπάνω για τη θέση που κατέχουν οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις (εξαγοράζουσα και εξαγοραζόμενη) στη σχετική αγορά, είναι φανερό ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην αγορά που αφορά. Ειδικότερα η ALPHA έχει αμελητέα παρουσία στη σχετική αγορά εκτός από τον έλεγχο της ABC, ενώ η μετατροπή του ελέγχου της ABC σε αποκλειστικό της ALPHA, δυνητικά φέρει την ΚΥΠΡΟΥ στη θέση ενός ανταγωνιστή (κάτι που αναμένεται ότι, αν γίνει, προφανώς θα εντείνει και όχι θα περιορίσει τον ανταγωνισμό).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 24.10.01 γνωστοποιηθείσα από τις εταιρείες ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ και ABC FACTORS ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση επιχειρήσεων, που πραγματοποιείται με την από 17.10.2001 συμφωνηθείσα εξαγορά από την εταιρεία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ του 50% του μετοχικού κεφαλαίου της ABC FACTORS ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ Α.Ε. και της συνεπεία αυτού απόκτησης από την εξαγοράζουσα αποκλειστικού ελέγχου επί της τελευταίας, επί της οποίας ασκεί σήμερα έλεγχο από κοινού με την πωλήτρια εταιρεία ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 10η Δεκεμβρίου 2001.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την απόφαση

Δημήτριος Τζουγανάτος

Νικόλαος Βέττας

Η Γραμματέας

Σωτηρία Πανιέρα